

U N I M A   D A N M A R K

NYHEDSBREV

Marts 2009

ISSN NR.: 1396 3406

INDHOLD:

4

Klumme og festival, Hans Hartvich-Madsen og
Barnaby Pedersen

5

Nyt fra Odsherred, Martin Elung

6

Kommentar til sidste nyhedsbrev, Jette Lund
Fra Ole Bruun Rasmussen

9

Pressemeddelse: Festival of Wonder, Ulla Dengsøe

10

Rapport fra udstillingen "dukker Op i rundetårn"
2008,Lilo Skaarup og Janne Kjærsgaard

12

Referat af bestyrelsesmøde januar 2009, Wiliam
Frohn

14

OPSLAGSTAVLEN

UNION INTERNATIONALE DE LA MARIONNETTE

GRUNDLAGT 1929

MEDLEM AF UNESCO

UNIMA Danmark

Klitvejen 40
7700 Thisted
Tlf.: 97995220 Mobil: 40541321
hans.hartvich.madsen@gmail.com

Hanne Kusk
Mallevej 84
7700 Thisted
Tlf.: 97 98 53 36
hanne.kusk@viborgsem.dk

Medlem af UNIMA Danmark

Medlem bliver du ved at kontakte os på ovenstående adresse.
Medlemskabet løber fra januar til december.
Melder du dig ind midt i året modtager du de nyhedsbreve, der er udsendt i løbet af året.

Suppleant, kasserer, WEB Master:

Sune Aske Jørgensen
Thorsagervej 42
3230 Græsted
Tlf.: 48 31 91 17
Mobil: 22 33 39 11
saj@unima.dk

Kontingent

Kontingentet er p.t. (nb. Bemærk stigning):
500 kr. for teatre og institutioner
300 kr. for enkelt-medlemmer – dog:
100 kr. for studerende.

UNIMA rådsmedlem for 2004-2008:

Lilo Skaarup
Strandgade 26, 3.
1401 København K
Tlf.: 32 54 11 91
E mail: liloskaarup@posttele.dk

UNIMA Danmarks bestyrelse:

Formand, Internationalt Rådsmedlem:

Hans Hartvich-Madsen
Klitvejen 40
7700 Thisted
Tlf.: 97995220 Mobil: 40541321
hans.hartvich.madsen@gmail.com

Nyt bestyrelsesmedlem:

Conni Humeniuk
Børnekulturhuset Sokkelundlille
Utterslevtorv 9
2400 København NV
Telefon: 38 81 24 38

Næstformand, UNIMA rådsmedlem for 2008-2012:

Martin Elung
Odsherred Teaterskole
Institut for Ny Scenekunst
Annebergparken 22,
4500 Nykøbing Sjælland
Tlf.: 59 93 03 01
martin@otcenter.dk

Suppleant:

Jette Klit
Nationalmuseet
Frederiksholmskanal 12
1220 København K
Tlf: 33 47 31 70

Unima Rådsmedlem 2004-2012:

Ida Hamre
Biskop Monradsvej 29
2830 Virum
Tlf.: 45 85 42 99 · Fax: 45 85 42 99
ida.hamre@mail.dk
www.fagforfatter.dk

Suppleant:

Svend E Kristensen
Mediet og Masken
Nordbanegade 26, 1.th.
2200 København N
Tlf. 35 82 02 96
medietogmasken@mail.dk

UNIMA rådsmedlem for 2008-2012:

William Frohn
Hasejevej 12
Meløse
3320 Skævinge
Tlf: 48 21 20 65

blad redaktør:

Astrid Kjær Jensen
Fuldastrasse 56A
12043 Berlin
Tyskland
astridkjaer@hotmail.com

Næste nyhedsbrev!

planlægges udsendt **juli 2009**.
Deadline for indsendelse af materiale hertil er:
15. juni 2009!

Materiale sendes til: astridkjaer@hotmail.com

Klumme

Festival - med fokus på uddannelse

Jeg været så privilegeret, at kunne følge den internationale dukketeaterscene på nært hold gennem min opvækst - takket være mine forældre. Jeg har set hvordan unikke dukkeførere i de sidste årtier er gået nye veje i brug af materialer og moderne teknologi, blanding af stilarter og fusion af dukketeater med andre kunstformer, og på hver deres måde rykket grænserne for hvad godt dukketeater er og ikke mindst kan. Jeg har set navne som Green Ginger starte på gaden, hvor hyren var det de små mønter de kunne skrabe sammen i en blikspand og ende ud med at turnere verden med komplekse opsætninger. Jeg har siddet tryllebundet som lille knægt, når Neville Tranter spillede forestillinger som "De Syv Dødsynder" for et begrænset publikum på små scener og fulgt hans udvikling til i dag, hvor scenerne og publikumsskaren er eksploderet. Og vigtigst af alt har jeg set hvordan de og andre har forbedret deres teknikker, nærmest dannet skole og været medvirkende til at dukketeater i dag ikke længere er forbeholdt en smal gruppe af fagnørder, men er blevet hvermandseje, der tilmed har stimuleret den etablerede teaterscene.

I dag er dukketeater for voksne i flere lande en anerkendt teatergenre på linie med traditionelt teater. Man kan for eksempel på flere statslige teaterskoler tage en uddannelse som dukkefører, og effekterne fra dukketeater inddrages stadig mere i film og andre teatergenrer. I West End i London har jeg i de seneste år oplevet forestillinger, der helt eller delvist benyttede sig af dukketeater. Denne bølge er endnu ikke nået fuldt ud til Danmark. Samtidig er det ikke muligt at tage en uddannelse som dukkefører herhjemme.

På årets Copenhagen Puppet Festival har vi blandt andet inviteret studerende og undervisere fra skoler i Polen, England og Tyskland. Her vil de i festivalens sidste uge indgå i forskellige dele af programmet, herunder festivalens Natscene og et seminar om uddannelse. På seminaret vil blandt andet professor Hans Jochen Menzel fra dramaskolen "Ernst Busch" i Berlin, Caroline Astell-Burt, London School of Puppetry og professor Krysztof Grebski, Ludwik Solski Statsskole for drama i Krakow stille skarpt på traditioner, forankring og fornyelse i udlandet, og sammen med publikum vil de se på perspektiverne i udviklingen af en uddannelse herhjemme. Uddannelsesseminariet afholdes i samarbejde UNIMA Danmark og Scenekunstens Udviklingscenter den **25. marts kl. 20 på 3. sal i Vesterbro Kulturhus.**

Med festivalen ønsker vi at skabe synlighed om nogle af de mange muligheder dukketeater rummer. Vi har organiseret festivalen således, at vi viser *flå* forestillinger, der til gengæld spiller *flere* gange, så man kan nå at anbefale dem til ens venner og familie. Og endelig har vi valgt helt at overlade scenen til nogle grupper, der endnu ikke er etableret på den internationale scene. Hvem ved måske I får mulighed for at spotte den nye Tranter på en af vores små intime scener mellem den 19. og 29. marts? Og forhåbentlig vil samarbejdet med blandt andet UNIMA Danmark være et vigtigt skridt på vejen til etableringen af en dukketeateruddannelse herhjemme...

*Barnaby Stig Swann Pedersen
Copenhagen Puppet Festival*

Dette var Barnabys ord, og jeg er glad for at kunne bringe dem på denne plads i Nyhedsbrevet, hvor jeg så ofte har berørt vigtigheden af uddannelser indenfor vores teaterområde. Så jeg håber vi ses på festivalen og til uddannelseskonferencen.

*Hans hartvich-Madsen
Formand for UNIMA Danmark*

Nyt fra Odsherred

Kære UNIMA

Vi kontakter jer hermed, fordi vi ønsker at inddrage jer i udviklingen af de nye kompetencegivende Kunstneriske diplomuddannelser under Kulturministeriet. Vi vil i første omgang bede om et møde, hvor vi kan orientere jer om uddannelserne og høre jeres umiddelbare kommentarer. Efter vi har talt med alle branche- og fagorganisationer vil vi indkalde jer til et fællesmøde med henblik på at nedsætte et advisory board, der kan medvirke til at udvikle og følge uddannelserne.

Årsagen:

Scenekunstens Udviklingscenter, Odsherred Teaterskole har gennem de sidste 12 år haft til formål at sikre udbud af efteruddannelse til alle faggrupper indenfor teater og dans med særligt fokus på det professionelle scenekunstmråde for børn og unge. Gennem de seneste år har det været et udtalt ønske fra kursisterne, at de kurser vi tilbyder akkrediteres ifølge de europæiske ECTS standarder. Vi har også i den forbindelse initieret en redegørelse i samarbejde med BTS og Århus Universitet om scenekunstmrådet for børn og unge forfattet af Kirsten Dahl. En af redegørelsens klare anbefalinger er således, at der iværksættes kompetencegivende uddannelser, der kvalificerer til scenekunstneriske skabende processer. Scenekunstens Udviklingscenter (SUC) gennemfører årligt omkring 100 kurser, workshops og residencies og derudover har vi et omfattende vidensarbejde, der fokuserer på forskning og kompetenceopsamling.

Om diplomuddannelsen:

En diplomuddannelse er en erhvervsrettet videregående uddannelse, der kombinerer teoretiske og praktiske elementer. Uddannelsen tilrettelægges som deltidsundervisning indenfor en tidsramme på max 3 år, dog typisk som et deltidsforløb på 2 år. Diplomuddannelsen er kompetencegivende. Uddannelsen er normeret til 60 ECTS-point. (ECTS står for European Credit Transfer System. Det er et system til meritoverførsel inden for videregående uddannelser i EU.)

Man kan blive optaget på en diplomuddannelse på baggrund af sin erhvervs erfaring, hvilket betyder at også kunstnere, der f.eks. er gået ud af 9 klasse og derfra har udviklet sig som kunstnere, har mulighed for at komme tilbage i uddannelsessystemet og med en diplomuddannelse kvalificere sig til videre studier på master niveau på universiteterne.

De kulturelle diplomuddannelser:

Vi har foreløbig igangsat 2 kunstneriske og kulturelle diplomuddannelser; en kunst- og kulturleder diplomuddannelse, og en kulturformidler diplom. Disse uddannelser er udbudt under Undervisningsministeriets bekendtgørelser, fordi de også henvender sig til det kulturelle område. Vi forventer at disse to diplomuddannelser udbydes igen til sep. 2009, samt at vi kan få udbudt/driftet yderligere 2 nye kunstneriske og kulturelle diplomuddannelser feb. 2010 og yderligere to nye kunstneriske og kulturelle diplomuddannelser sep. 2010. Kunst og kulturøkonomi – den merkantile bekendtgørelse, Kunst og kulturkommunikation – den

journalistiske bekendtgørelse, Kunst og kulturoplevelsesøkonomi – den tværfaglige bekendtgørelse, Kunst og læring – den pædagogiske bekendtgørelse.

De kunstneriske diplomuddannelser

Vi ønsker at igangsætte en kunstnerisk diplomuddannelse med tre retninger; Auteur, Performance og Digital performance.

På samme måde har f.eks. den Journalistiske diplomuddannelse fire retninger;

Med de kunstneriske diplomuddannelser ønsker vi at tilbyde en ny scenekunstuddannelse, som inkluderer og forudsætter et konglomerat af mange faggrupper på scenekunstmrådet, og som inddrager flerkulturelle æstetiske udtryk og mangfoldige målgrupper. Uddannelsen skal etableres for at imødekomme behovet for nye redskaber og ny viden om en kvalificeret udvikling af mangfoldig ny scenekunst.

Det primære mål er at efteruddanne reflekterende samtidsorienterede skabende scenekunstnere, der med mangfoldigt udsyn, kan reflektere over fag og praksis med teoretisk, metodisk og praktisk indsigt, kan udvikle og styrke scenekunstmrådet, også udenfor landets grænser, ved eget initiativ eller ved kollektive arbejdsprocesser. Efter endt uddannelse er det intentionen, at deltagerne har forbedret deres daglige skabelsespraksis, styrket mangfoldigheden i egen praksis, fundet nye veje og nye markeder for det scenekunstneriske virke. Vi håber at vi kan sende Auteur diplomuddannelsen til screening i KUM september 2009 med start sep. 2010. Performance og Digital performance diplomuddannelsen forventes screenet feb. 2010 med mulig start feb. 2011.

Auteur retningen indbefatter undervisning i iscenesættelse, manuskriptskrivning, rum/scenografi, kunstneriske arbejdsmetoder og projekt/økonomi forståelse.

Mvh. *Martin Elung*

Scenekunstens udviklingscenter, Odsherred
Teaterskole

Kommentar til sidste nyhedsbrev

Kære Nyhedsbrev - kære Connie !
Først - tillykke med valget som nyt bestyrelsesmedlem til Connie, som fortæller om sine oplevelser i Odense i 1988 - og så skal vi lige frikende det norske dukketeaterblad "Ånd i Hanske" for at ha' noget som helst med Odense 1988 at gøre. Muligvis var der et par nordmænd med på kurset ? Det husker jeg ikke. Men 1988 var året før Berlinmurens fald. For Odense var det byjubelår - hvor mange hundrede år husker jeg heller ikke, men det må man vel kunne slå op.

Nu afdøde Ray Nusselein stod for en dukketeaterfestival i jubilæets anledning. Undertegnede var netop vendt hjem fra næsten et års studier i Berlin og ville gerne udbrede alle de ting, jeg havde lært, og vise de fantastiske kunstnere, jeg havde fundet.

Dukketeatergruppen "Victor Brockdorffs dukketeater", som senere kom til at hedde "Det røde Bånd" var min base. Dansk UNIMA hed "En anden slags teater" - et navn, som Ray "opfandt" og som foreningen senere har lagt af - lidt kortsynet, synes jeg, apropos Hans Hartwich Madsens "klumme" i samme nummer.

Men altså - på forskellig vis lykkedes det mig at etablere et kursus, som så vidt jeg husker fik støtte efter folkeoplysningsloven gennem "Marxistisk Oplysningsforbund" - og kurset blev bl.a. afholdt i lokaler tilhørende

"Venskabsforeningen Danmark-DDR". Men det kunne kun gennemføres, fordi medlemmerne af amatørdukketeatergruppen stod last og brast, lavede maden, serverede og vaskede op og i det hele taget påtog sig slæbet med at få tingene til at køre. Med Ray fik jeg en ordning, så deltagerne efter en nøje fastlagt plan kunne komme til at se festivalens forestillinger, uden at forstyrre ved deres mængde. Og sidst men ikke mindst - det lykkedes mig gennem talrige mærkelige forhandlinger i mystiske Berlin-kontorer at få udvirket, at vi fik indforskrevet lærere fra Østberlin, fra Hochschule Ernst Busch - hvor Astrid nu for tiden slår sine folder, sådan som Louie Danckert, Nis Søgaard, Charlotte Bisted Olsen og ikke mindst Rolf Søborg Hansen som den første har gjort det før hende. Fra Erfurt i Sydtykland og fra Berlin ankom Hartmut Lorenz, Lars og Anne Frank, samt lederen af Erfurt teatret Waidpeicher Bernhard Ohnesorge, og så deres altmulig- incl. Stasimand Schalldach. Alle samme stuvet sammen i Schalldachs lille Trabant, hvis hostende motor havde sit at gøre med at trække læsset - som også omfattede en anhænger med scenografien. For dem alle var det første gang, de var i "Vesten" - det vilde udland. Lars og Anne Frank viste deres forestilling "Lucy og Karlheinz", Ray viste sin nye forestilling "Mod himlen i lommen". Rays møde med folkene fra Østtykland førte et par år senere, da muren var faldet, til hans udnævnelse til professor ved skolen i Berlin. Her var han bl.a. mentor for Thomas Vogel, som siden har slået sig ned i DK. Det begyndte altsammen i Odense 1988. Hvor Connie altså også var - det kan jeg godt huske !

Kærligst

Jette Lund

Fra Ole Bruun Rasmussen

Til jer alle ønsker jeg en god start på det nye år. Ved et årsskifte er det jo tilladt at ønske og man har også en tilbøjelighed til at se tilbage så man bedre kan se frem- og måske bedre takle fremtiden!

Jeg ser nok ofte tilbage - det han måske noget med alderen at gøre - og denne gang har jeg - igen - - siddet og tænkt på, hvad jeg har brugt det meste af mit liv på.

Konklusionen blev - igen - jeg har lavet teater. Jeg har fortalt noget der var vigtigt for mig at fortælle. Det er det jeg har brugt mit liv på. Jeg har lavet teater . Jeg kunne måske have brugt mit lille liv på noget vigtigt og stort, men sådan blev det altså ikke.

Men det er i orden at lave teater - det er i orden at lave teater og bruge figurer. Jeg leger ikke med dukker, men arbejder med teater.

I mange år har jeg -når nogen spurgte mig hvad jeg lavede - blot sagt: "Jeg laver teater".

Så har folk ind imellem sagt at "Det var da interessant" - og så er det at man skal have mod til at spørge dem: "Hvorfor".

Jeg har et nytårsønske for mig selv - men egentlig også for os alle sammen - og det er, at vil vil blive bedre til at fremhæve at det er teater vi laver. VI LAVER TEATER.

Det er jo det vi gør. At vi ikke har så travlt med at fremhæve at det er animation-teater, dukke-teater, figur-teater eller hvad vi nu har valgt at kalde det, er mest noget for teaterfolk. En fag-detalle som egentlig ikke kommer almindelige mennesker ved, før de sidder dér og ser det ske.

Lad os tænke os til, at der er et stort teater-møde. De er der alle sammen. Danserne, sangerne, kostumefolkene, scenograferne, animatørene (og animatøserne ikke at forglemme) instruktørerne alle teatermusikerne osv. Man går summende rundt og udveksler fag -teaterfaget. Man snakker om alle de muligheder der er indenfor dette fag, der ret beset består i det, at fortælle en god historie så godt som muligt. Hvordan kan vi blive bedre til det?

Hvordan ville det være hvis det var bagere der mødtes - de ville udveksle opskrifter.

Måske afsløre det ene eller det andet, der gør netop deres brød så utroligt godt.

Det er det samme til det store teatermøde.

Vi udveksler erfaringer - - og vi tager andres erfaringer med os fra mødet for at prøve dem af.

Prøv næste gang når nogen spørger hvad I laver, at sige "Jeg laver teater" der er faktisk meget sjældent nogen der spør videre: "Hvilken slags teater". De har fået den vigtigste oplysning - svar på det de spurgte om. Vi behøver ikke at fremhæve at det er noget med figurer.

Lad dem komme og opdage, at det er sådan vi har valgt at lave teater. - at fortælle hvad vi - som teater mennesker - har på hjerte.

Tilbage til det store teatermøde. Jeg forestiller mig, at jeg går rundt og lytter.

Nogen siger "Jeg laver opera", andre: "Jeg laver ballet" men det er jo da stadig teater der snakkes om - her synges eller danses bare i stedet for tale. Ordet Opera og ballet siger noget om stilen - der er musik og altid sang eller dans. Animationsteater rummer da også både musik og sang hvis det er det vi vil, men det er ikke kun sådan, vi taler også, eller tier, eller danser. Vi gør så meget forskelligt i vores teater, men det gør alle de andre teaterfolk jo også. Fælles for os alle er, at vi laver teater.

Vi glemmer for ofte at dukken er et stykke værktøj - et udtryksværktøj. Hvorfor har vi så travlt med at fremhæve det der med den animerede figur? Det er vel resultatet af arbejdet med værktøjet der tæller.

En hver anden kunstner fremhæver værket og tier om værktøjet, det er bare os der fremhæver værktøjet?

At det er animationsteater er jo da ikke nogen kvalitet i sig selv eller en garant for noget som helst andet end at, ja at en figur bevæger sig. Med al vores interessante elektronik idag, er det som end ikke så interessant længere.

En god historie vil nok altid være god at lytte til. Kan man så understrege det med bevægelser af en eller anden art for at tydeliggøre fortællingen, så er det da flot. MEN det er stadig fortællingen der er det bærende.

Vi understreger stort set alle vores daglige fortællinger med bevægelser - gester og kropsbevægelser. Det er så naturligt for os - ikke mindst i mere sydlige lande.

Men det med arm- og håndbevægelser fremhæver vi ikke som noget særligt.

Det er fortællingen der tæller. Om vi har en kniv eller en dukke i hånden er ikke så vigtigt som hvad vi bruger det til.

Jeg ved ikke helt hvad vi vil med det der - dukketeater - teater med dukker - marionetteater - animationsteater. Til tider skræmmer det ligefrem folk fra at komme og få vores fortælling. Er det i virkeligheden ikke nok at fortælle at det er teater. Der får vi fortalt det, at vi har noget vi gerne vil fortælle. En god praktisk oplysning for dem der gerne vil lytte til noget væsentligt. Den almindelige small-talk får man jo i det daglige.

Teater er noget særligt.

Animationsteater bare en af mange fortælle muligheder.

At fortælle hvilken slags teater der er tale om, er nok ikke så interessant når det kommer til stykket. Det hedder jo da normalt ikke 'tale-teater' eller 'syngeteater'.

Det er da ikke noget særligt fornemt i, at vi bruger tale, sang, dans eller dukker. Det er hvad vi bruger det til der kan blive interessant. Hvor godt vi får fortalt vores historie er vigtigere end hvordan vi fortæller. Har vi noget på hjerte, og det håber jeg at vi har, når vi stiller op med en forestilling, så handler det om, at få det ud så stærkt som muligt, til det kan vi så vælge mellem en hel masse muligheder. Selv de fineste teaterdukker er egentlig ikke så interessante som, hvad vi kan berette med dem hånden.

Dukken er en dukke som en spade er en spade. Det der tæller er, hvad der kommer ud af at bruge dukken eller spaden.

Det er først når dukken hjælper os at berette, hjælper os med at understrege eller bare komme frem med vore budskaber, at teaterformen kan blive interessant. Ikke blot fordi der er figurer med, men fordi helheden blev en stærk beretning. En god og interessant fortælling.

Dukken er bare vores tragt at tale igennem, så vi bliver hørt.

Ja - sådan har jeg siddet her i januar og filosoferet over hvad jeg egentlig har brugt mit liv på og hvordan det så gik.

Er der noget af det, jeg gerne vil huskes for osv osv.

Det du lige har læst er en sådan tænke tilbage. Og når jeg tænker tilbage, så er det indholdet i mine forestillinger jeg glæder mig over lang mere end selve formen eller figurerne. Indhold kommer før form for mig.

Og så til sidst et lille ønske nu da året stadig er så nyt, at man må ønske.

Måtte vi få betegnelsen "dukkefører" ud af ordbogen. Vi er dukkespillere. Det er ikke en dukke der bare skal føres og så er den sag i orden. Vi skal ikke acceptere at være figurens krykke, men derimod dens sjæl - den sjæl den ikke selv har uden os.

Den skal spilles og det er det vi gør, præcis som en fodboldspiller spiller med sin bold. Bolden triller ikke før han sparker til den. Figuren lever ikke før vi giver den liv.

Vi eksisterer under eller over dukker og figurer, og vi har noget på hjerte.

Som en skuespiller spiller det ud i sin figur (kostumer og rekvisitter), skal vi spille det ud igennem vores figur. Den har ikke selv muligheden uden os, ligesom skuespillerens kostume ikke udtrykker meget før det har et menneske indeni. Forskellen på hvad vi laver, os teaterfolk, er som end ikke så stor.

Dukken er og bliver et af mange teaterværktøjer, og vi er håndværkerne.

Lad os slå det fast overfor omverdenen og så blive så gode håndværkere som muligt.

Og så har jeg vidst brugt min kvote for nu. Jeg er nu flyttet fra Afrika efter op imod 16 år på de kanter. Bor i frivilligt eksil i Skåne og trives med det.

Jeg går med det forfængelige håb, at komme til at møde jer i en eller anden slags dialog i tiden fremover. På scenen - til møder eller gennem vores blad.

Jeg er stadig aktiv, selv om jeg ikke længere egner mig til at gå lange ture som jeg ellers holdt så meget af. Ture som f. eks. turen op i Rundetaarn til den fine udstilling. Jeg var der dog og fik endnu engang at se, at der er så meget kvalitet i dansk animationsteaters figurer. Jeg listede derop flere gange. Det var en fin samling af værktøj der blev vist.

Det skal blive spændende at se hvad værktøjet bliver brugt til, og hvor virtuost.

Jeg var i taarnet flere gange for at slå et slag for sagen i form af kurser. Det var fint nok, når jeg havde sundet mig efter turen op. Glæder mig meget til at komme igen på disse breddegrader - når det altså går op for folk at jeg er på disse kanter.

Varme hilsener til jer alle fra jeres kollega
Ole Bruun-Rasmussen
Vikingavägen 1 D,
S-22476 Lund, Sverige
e-mail: oleyamke2000@yahoo.com

Og så lige til slut et par bon mot fra min private samling, som kan bruges i bladet efter hvad I synes, men med kildeangivelse:

- 1) Figuren er -skuespilleren forestiller. (O Br-R)
- 2) Succes er fint - men man lærer mere af en fiasko. (O Br-R)
- 3) Ha' altid noget i baghånden. (O Br-R)
- 4) Har du givet alt i begyndelsen af en forestilling, er der kun gentagelser tilbage. (O Br-R)
- 5) En figur er skabt til sin rolle - en skuespiller skaber sin rolle. (O Br-R)
- 6) Virkeligheden er kaos-teater er orden. (O Br-R)
- 7) Dukkeføreren får dukken til at bevæge sig - dukkespilleren får dukken til at udtrykke noget der kan bevæge et publikum. (O Br-R)
- 8) En figur kan ikke tale hvor meget den end kan bevæge munden - der er altid nogen der taler for den. (O Br-R)
- 9) Der er to slags bevægelser på scenen - de fysiske bevægelser der flytter dukken rundt på scenen - og de psykiske bevægelser der flytter handlingen rundt på scenen. (O Br-R)
- 10) Det udtalte (en verbal replik), er først sagt når den er hørt, og den er først hørt når det har ført til en reaktion. (O Br-R)
- 11) En animations-figur er skabt, alene for at blive set - En menneske- skuespiller lader sig se. (O Br-R)
- 12) Det hedder en forestilling fordi det forestiller men ikke er. (O Br-R)
- 13) Det er mindre interessant at se den der taler, end at se den der lytter, og forholder sig til det hørte. (O Br-R)
- 14) Alt teater-spil er dialog - verbal eller non-verbal. (O Br-R)
- 15) Det er bevægelsen der giver en figur liv - uden bevægelsen er den 'blot' en skulptur. (O Br-R)
- 16) Det, der er udenom en figur er ligeså væsentligt som figuren selv. (O Br-R)
- 17) Når man trækker i en elastik bliver den længere men også tyndere - det gælder også ofte for en forestilling. (O Br-R)
- 18) Skal der fortælles noget kompliceret - så gør det enkelt. (O Br-R)
- 19) Alt skal komme af noget og føre til noget

på en forestilling. (O Br-R)

- 20) Teater-dukken er ikke et forsøg på at skabe en kopi af virkeligheden, men at skabe afstand til virkeligheden. (O Br-R)
- 21) En sjæl kan ikke tale. (O Br-R)
- 22) Ord dræber ånd. (O Br-R)
- 23) Det er ikke ordet/handlingen, der skal skabe følelsen, men følelsen der skal skabe handlingen/ordet. (O Br-R)
- 24) Teater-dukken evner, i de rette hænder, at gøre den usynlige menneske- sjæl synlig. (O Br-R)
- 25) Teater-dukken skal ikke kopiere virkeligheden - den skal være anti-virkelig. (O Br-R)
- 26) En forestilling skal ikke se for os - men få os til at se. (O Br-R)
- 37) Dukken er vores tragt at tale igennem - så vi bliver hørt. (O Br-R)

Pressemeddelse
*Velkommen til Festival of
Wonder 12.-15. november 2009*

www.festivalofwonder.dk

Billede fra Theatre Forman Brothers nye forestilling *Obludarium - A Magical Monster Tour*, der spilles i deres egen teaterbygning

Silkeborg Internationale Dukketeaterfestival er glade for at kunne løfte lidt af sløret for den næste festival, som finder sted 12. - 15. november 2009.

Vi kan allerede nu informere om de internationale forestillinger for voksne, som der ligger aftaler om.

Vi glæder os til at præsentere de mange danske og internationale forestillinger for børn i Unimas næste nyhedsbrev.

I 2007 havde vi 9.000 tilskuere til 100 forestillinger, og med de fantastiske tilsagn, som vi allerede nu har, tror vi på, at vi kan runde de 10.000 tilskuere ved den næste festival.

I 20-året for murens fald har vi sat fokus på Europæisk dukketeater. Temaet for 2009 festivalen er: Levende musik og eksperimenterende dukketeater.

Under dette tema præsenterer Festival of Wonder i 2009 flere forestillinger for voksne end nogensinde før. 8 af Europas mest efterspurgte teatre viser i alt 20 forestillinger for voksne.

Forestillinger for voksne

Forman Brothers Theatre, Prag:
Obludarium - A Magical Monster Tour
Danmarkspremiere

Thalias Kompagnons, Tyskland
Tryllefløjten.
Danmarkspremiere

Theatre Tübingen, Tyskland
Salto Lamento
Danmarkspremiere

Teater Møllen og Nørregaards Teater, Danmark
Den indbildt syge
For voksne og unge

Theatre Wilde & Vogel, Tyskland
Spleen
Danmarkspremiere

Sofie Krog Teater, Danmark / Spanien
The House
Verdenspremiere

Theater Anpu, Tjekkiet
Romeo og Julie
Danmarkspremiere. Voksne og unge

Stuffed Puppetteatre, Holland:
Schickelgruber, alias Adolf Hitler

Stuffed Puppetteatre, Holland:
Neville Tranter viser en "try-out" på en helt ny forestilling, der endnu ikke har haft premiere

Master Class og workshops
I forbindelse med festivaltemaet arrangeres 3 workshops og 1 Master Class.

"The Power of the Puppet"
Neville Tranter, Holland

"Am I too loud?"
Charlotte Wilde og Michael Vogel, Tyskland

"Samspillet mellem dukke og musik"
Theatre Tübingen, Tyskland

"Obludarium - A Back Stage View"
Forman Brothers Theatre, Tjekkiet

Det endelige program foreligger i begyndelsen af august, men følg med i vores nyhedsbreve og på vores website www.festivalofwonder.dk
På gensyn i Silkeborg

*Ulla Dengsøe
Kunstnerisk leder*

Theatre Tübingen, Tyskland: *Salto Lamento*

Rapport
Udstillingen "DUKKER OP I
RUNDETAARN" 2008

BESØGENDE

Rundetaarn havde i udstillingsperioden 04.10. - 16.11.2008 i alt 48.500 besøgende. Alene på Kulturnatten var der 8.500. Heraf så en meget stor del også udstillingen; vi ved ikke præcis hvor mange. Udstillingen var en stor succes. Vi har fået utallige positive tilbagemeldinger fra udstillere, fra kolleger i teatermiljøet og fra massevis af publikum, for hvem denne udstilling var første møde med mangfoldigheden i dukketeatret i Danmark.

Udover registrerede besøgende ved vi, at en stor gruppe besøgte udstillingen med fribilletter, og andre kom adskillige gange som aktive i udstillingen. Besøgende brugte generelt længere tid, end besøgende ellers bruger på udstillinger i Rundetaarn, og der var naturligvis langt flere børn, end man typisk ser. Både børn og voksne kom tilbage og besøgte udstilling og aktiviteter flere gange.

Rolf Søborg Hansens figurer til forestillingen på Det Kongelige Teater "Sally Stina Skriget".

SAMARBEJDE

Personalet i Rundetaarn medvirkede i hele forløbet, og vi har med sikkerhed givet dem mere arbejde, end de vanligvis har med en udstilling. Det har drejet sig om alt fra PR, økonomisk, teknisk og praktisk bistand af enhver art, personlig opbakning mv. Vi har mødt hjælpsomhed, interesse og engagement fra start til slut. Denne udstilling har været et enestående samarbejde mellem UNIMA Danmarks udstillingsgruppe, udstillere, optrædende og Rundetaarn.

En gruppe hjælpere fra UNIMA, der medvirkede ved arrangementerne og den lange række af optrædende og værkstedsmagere, gjorde det muligt at gennemføre det ambitiøse program. Vi fik skabt en udstilling og et aktivitetsprogram, som hvilede på et velfungerende, tværfagligt samarbejde og en masse frivillig arbejdskraft.

PROGRAMMET

Sideløbende med udstillingen eksperimenterede vi og Rundetaarn med at afholde en række arrangementer og aktiviteter i selve udstillingsalen. De besøgende skulle ikke bare kigge på forskellige teaterdukke-typer, men også opleve levendegjorte teaterdukker og mangfoldigheden i typer af teater. Alt fandt sted

i selve udstillingslokalet med de muligheder og begrænsninger, det gav. Det betyder bl.a., at vi ikke kan opgøre antal publikum nøjagtigt, idet der var en konstant kommen og gåen.

UDSTILLINGEN

52 teatre, dukkemagere og samlere deltog med omkring 300 dukker og figurer. Herudover var udstillet to modeldukketeatre med papirdukker og et Mester Jakel teater. Ved opsætningen fordelte vi dukkerne i montrere, indhegning og frit hængende efter aftale med udstillerne, og vi kunne ved af slutningen med glæde konstatere, at der ikke forsvandt noget fra udstillingen - ligesom ingen dukke led overlast overhovedet.

Der var generelt tilfredshed med ophængningen, som gav mulighed for at komme dukkerne nær og studere dem fra alle sider, ligesom der var plads til, at de besøgende kunne bevæge sig omkring frit. Publikum gav løbende udtryk for, at det var interessant at kigge "bagom" dukkerne og se, hvordan de virker. At kigge på de forskelligartede dukker kaldte på minder om gode teateroplevelser, gav lyst til at se mere og inspirerede til selv at forsøge sig.

VÆRKSTEDSHJØRNET

Det indrettede værkstedshjørne i selve udstillingen var velbesøgt. Hvor mange, der kom og hvor længe de blev, har vi ikke kunnet gøre op, men der var en evig trafik. Også på de dage og i de timer, hvor der ikke var planlagte aktiviteter, var værkstedet i brug. Store og små slog sig ned, tegnede, klippede, lavede dukker og legede i "Lille Rundetaarn", et dukketeater skabt til lejligheden. Alt materiale, der lå fremme, blev brugt - og der udviklede sig en stor udstilling af børnetegninger inde i værkstedet. Der var 12 siddepladser omkring bordet, og de var som oftest besatte. I det lille teater spillede børn (og voksne) for hinanden dagen igennem med de fremlagte finger- og hånddukker.

VÆRKSTEDER

I udstillingsperioden afholdt 5 forskellige dukkemagere med hjælpere 12 værksteder. Værkstederne lå på nær et enkelt på hverdage. I alt mødte omkring 550 børn og voksne op til værksteder, og der blev produceret et meget stort antal dukker og figurer af forskellig art. Der blev lavet figurer af avispapir/malertape, ståltråd- og piberensere, sokker og skeer. Nogle gange blev der mulighed for at spille med figurerne - andre gange måtte deltagerne vige pladsen hurtigt for den næste gruppe, der også gerne ville lave en figur.

William Frohn instruerer i dukkefremstilling af avispapir og malertape

FORTÆLLEARRANGEMENTER

7 forskellige kunstnere kom fordelt på 12 gange og fortalte om deres arbejde, spillede uddrag af forestillinger/små forestillinger og inviterede til spørgsmål og diskussion. Disse arrangementer lå typisk på lørdage og søndage og var tiltænkt primært et voksenpublikum. Her sås da også kolleger fra teaterverdenen og andre fagligt interesserede. I alt mødte omkring 300 op disse dage - hovedsagelig voksne. Et par af arrangementerne rettede sig mod børn og familier. Da kom der typisk flere i antal, men færre med specifikt fagligt udgangspunkt.

FORESTILLINGER

Der blev spillet 14 forestillinger af vidt forskellig karakter for at afspejle mangfoldigheden i dukketeatret. Der blev primært spillet på hverdage og i dagtimerne, på Kultur natten blev to forestillinger dog vist efter kl. 18.00. Til forestillinger kom primært grupper fra daginstitutioner, skoler og specialinstitutioner - men også enkeltpersoner med få børn. Derudover fandt mange teaterkolleger vej for at kigge med hos hinanden. I alt så vi 1.450 børn og voksne til teaterforestillinger.

Salen i Rundetaarn var særdeles velegnet til udstillingen - det store og smukke lokale, lyset fra de mange vinduer, de gode tekniske hjælpemidler og de behagelige omgivelser dannede optimale rammer. Akustikken i det afrundede lokale var vanskelig ved forestillinger og enkelte aktiviteter, men det lærte vi undervejs at indarbejde.

ØKONOMI

Det lykkedes at gennemføre udstilling og aktiviteter med mindre budget end planlagt.

De basale tilskud kom fra "Kong Frederik og Dronning Ingrid's Fond", "Farumgaardfonden", "Beckett-fonden", "BUPLs kultur- og solidaritetspulje", fra Rundetaarn samt fra en anonym giver. Herudover bevilgede "Toyotafonden" midler, som kan udbetales, når projektet er afholdt og dokumenteret. Odsherred Teaterskole har solidarisk og storsindet lagt det beløb ud, som Toyotafonden har bevilget. Det var vi taknemmelige for - men også dybt afhængige af, idet vi ikke kunne gennemføre projektet uden rede penge.

Københavns Kommune har givet tilsagn om hel eller delvis underskudsgaranti, såfremt vi skulle komme i den situation. Disse midler forventer vi ikke at skulle gøre brug af.

Budgettet kunne holdes på det lave niveau, fordi kunstnere og teatre lagde gratis arbejdskraft. Adskillige af Foreningen UNIMA Danmarks medlemmer afholdt værksteder, spillede forestillinger, var hjælpere og vagter ved andres arrangementer, byggede og udlånte kulisser og fortalte om kunstarten og de enkeltes særlige områder.

Derudover hjalp mange andre til på samme vis. Uden denne kapitaliserede arbejdskraft ville regnskabet have set ganske anderledes ud.

Pga. Rundetaarns ekstraordinære interesse i at afprøve denne form for interaktiv udstilling indgik de i forberedelse og gennemførelse af projektet i et større omfang end normalt. Det har været en uvurderlig og uundværlig støtte for hele udstillingsprojektet.

Vi håber, at udstillingen giver andre med interesser indenfor denne teaterform lyst til at skabe flere udstillinger og begivenheder både indenfor landets grænser, men også gerne udenfor. Der er mange indfaldsvinkler at tage fat i og ligeså mange udtryksformer. Det har været os en stor fornøjelse at medvirke til denne begivenhed og udstilling.

UNIMA Danmarks Udstillingsgruppe

Lilo Skaarup og Janne Kjærsgaard

Referat af Bestyrelsesmøde januar 2009

Referat af Bestyrelsesmøde i Dansk Unima onsdag d. 21. januar hos Jette Klit, Uglevangen 24, Virum.

Tilstede var: Hans Hartvich-Madsen, William Frohn, Ida Hamre, Sune Aske Jørgensen, Lilo Skårup, Martin Elung Jensen, Jette Klit, Hanne Kusk.

Afbud fra :Astrid Kjær Jensen og Connie Humeniuk.

Dagsorden:

1. Valg af ordstyrer og referent
2. Godkendelse af referat fra bestyrelsesmødet i Sokkelundlille d. 26.09.08.
3. Konstituering (videre)Til dagsordenen påførtes emnerne:

3a. Generalforsamling i 2009

3b. Økonomi

Dagsordenen videre:

4. Ansøgning om tilskud, samt referat fra Martins møde med kunstrådet (Martin)
5. Arbejdsprogrammet. Diskussion og ideer vedr. det nordiske samarbejde.
6. Bladet og hjemmesiden
7. Vesterbrofestivalen (Jette)
8. Bestyrelsens meddelelser
9. Terapigruppen -eller "Udvalget for Animationsteater som redskab" (jette)
10. Fastlæggelse af bestyrelsesmøder.
11. Databasen (Martin og William)
12. Påskønnelser i forhold til projekter (Connie)
13. Rundetårn (Lilo)
14. Evt.

Punkt 1.

Til dirigent valgtes Martin. Til referant valgtes Wiliam.

Punkt 2.

Da flere bestyrelsesmedlemmer udbad sig mulighed for at gennemlæse referat igen, blev punktet udsat til næste bestyrelsesmøde.

Punkt 3.

Konstitueringen blev gennemgået, og ser nu således ud:

Formand: Hans

Næstformand: Martin

Sekretær: Hans

Udvalg: Animationsteater som redskab: Jette, Wiliam, Hanne, Connie.

Database: Martin, Wiliam

Uddannelse og efteruddannelse: Hans, Martin, Ida

Amatørteatre: Sune

Udstilling: Lilo

Nordisk samarbejde (incl. De baltiske lande):

Hans, Martin, Ida, Hanne (iflg. Pkt 5).

Punkt 3a.

Generalforsamlingen 2009 afholdes medio september 09. Til næste bestyrelsesmøde undersøger Martin om Odsherred Teater igen kan huse os. (En lørdag/søndag). Sune fremlægger forslag til seminarindhold.

Punkt 3b.

Sune oplyste, at Kunststyrelsens tilskud på 32.500 kr er indbetalt. Medlemskontingenter kommer langsomt ind nu. Medlemsrestancer fra sidste år er ca. 20. Sune sender rykkere. Kontoens indestående d.d. er 28.000 kr.

Punkt 4.

Martin berettede om sit møde med Kunstrådet, hvorfra vi i år har modtaget 32.500 kr (ansøgt 50.000 kr). Kunstrådet vil fremover ikke give et fast tilskud til en organisations virke. Forstået således, at vi skal søge penge til kunstneriske projekter og synlige aktiviteter. Alle andre udgifter skal fremover dækkes af medlemmerne. Vi søger igen om økonomisk støtte med deadline i marts 09. Martin (sammen med Hans) har en plan – i samarbejde med andre – om internationale og scenekunstneriske projekter. Efterfølgende bliver Sune inddraget om at udarbejde den økonomiske del af planen.

Det står os frit for at søge penge andre steder. Øvrige ministerier, fonde m.v.

Punkt 5.

Diskussionen kredsede om at skabe muligheder for at udveksle erfaringer, at indgå i interkulturelle projekter. Måske en nordisk kulturfond. Her ville være muligheder for kommende økonomiske ansøgninger. Slutteligt dannedes en ny arbejdsgruppe: Nordisk samarbejde (incl. De baltiske lande), hvor Hans, Martin, Ida og Hanne taler videre.

Punkt 6.

Ida efterlyste en kort rapport fra hende, oversat til engelsk, indleveret sidste år, som endnu ikke er til at se på nettet. Sune undesøger. Hans ber' om labels til alle udenlandske abonnenter på nyhedsbrevet. Martin foreslog igen, at Nyhedsbrevet bliver elektronisk, så vi sparer tryk, porto og meget arbejde.

Hanne foreslog, at UNIMA (som andre foreninger) én gang årligt udgiver et magasin på papir. En opsamling af årets aktiviteter i UNIMA DK. (Pluk fra de elektroniske Nyhedsbreve)

Wiliam mente, at en omlægning vil kræve et redaktionsudvalg. Det nuværende arbejde med Nyhedsbrevene udføres flot og sobert af Astrid, men det vil være en anderledes opgave at udarbejde et magasin. Vi behøver et oplæg om omfang (24, 48 ell. 60 sider), format, oplag, omkostningert il tryk og forsendelse m.m. Hanne foreslog, at det kunne være et fælles nordisk magasin.

Martin mente, at vi skal søge særskilt penge til et årligt magasin.

Sune meddelte, at vi i 2008 har brugt ca. 15.000 kr til Nyhedsbrevens omkostning.

Konklusion: Udvalget "Nordisk samarbejde" undersøger om følles blad/magasin-ideen interesserer vore nordiske kolleger.

Punkt 7.

Copenhagen Puppet Festival foregår i Vesterbro Kulturhus fra 19. til 29. marts 09.

UNIMA DK har deltaget som samarbejdspartner i planlægningen. Det er blevet et flot program, som alle opfordres til at deltage i og – om muligt – efterfølgende at deltage i en evaluering af festivalen, til evt. fremtidigt samarbejde om lign. arrangementer.

Jette foreslog, at udvalget "Animationsteater som redskab" indkalder interesserede til at deltage i festivalen. Tirsdag d. 24. marts kl. 20.00 afholdes seminar under overskriften "Terapi". Oplægsholdere er Ann Campion. Britisk sygeplejeske, der benytter dukker i sit arbejde.

Og Caroline Astell-Burt. Britisk dukkefører, forfatter og studieleder på London School Of Puppetry. Tilmelding sker gennem scenekunstens Udviklingscenter på: nyscenekunst.dk. Der er fri entre. Jette foreslår, at udvalget samles et par timer før, og samlet går til seminaret.

Punkt 8.

Ida er, via sit netværk, blevet indbudt (som skribent og rådsmedlem) til festival i Armenien i september 09. Festivalens tema er eventyr. De ønsker osse at indbyde et dansk teater. Hans anbefalede at vi støtter festivalen. Pointerede at, Armenien er en lille kristen enklave, som behøver støtte og opmuntring. Foreslog at sende Janne Kjærsgaard som eventyrfortæller/teater og at Ida repræsenterer UNIMA DK på seminariet. Foreslaget er ikke budgetteret og er således ikke endeligt vedtaget, men der var tilslutning bordet rundt til at opfordre Janne og Ida til at deltage.

Hans arbejder ikke mere som leder af Thy Teater, men kan træffes på tlf. 40 54 13 21 og på mailadr.: hans.hartvich.madsen@gmail.com
Almindelig postadresse: Klitvejen 40, 7700 Thisted.

Hanne fortalte, at der ikke er kommet tilstrækkeligt med ansøgere til dette års opstart af "Animationslinien" . En 3 ½ årig pædagoguddannelse på pædagoguddannelsen i Viborg. Uddannelsen er tilrettelagt og sker i samarbejde med animationsværkstedet i Viborg, hvilket betyder, at animationsfilm og animationsteater indgår i pensum. Men -nu udskydes uddannelsens starttidspunkt sandsynligvis et år. Hanne sender link til de øvrige bestyrelsesmedlemmer om uddannelsen. Samme link vedhæftes UNIMA Dks hjemmeside.

Punkt 9.

Se pkt. 7.

Punkt 10.

Næste bestyrelsesmøde er torsdag d. 26. marts kl. 18.30 i forbindelse med Copenhagen Puppet Festival. Hans sørger for lokale, som oplyses på indkaldelsen. Flere fra bestyrelsen har oplyst, at de skal overvære forestillingen "Edit(h)" kl. 17.00. Hvis andre ønsker at se se forestillingen, anbefales billetbestilling på: scenebillet.dk. Se i øvrigt festivalens program.

Næstfølgende bestyrelsesmøde er onsdag d. 3. juni. Sted: Måske Teatercentrum i København. Hans undersøger/arrangerer.

Sidste bestyrelsesmøde før generalforsamling, skal ligge i tidsrummet slut august/start september. Endelig dato fastlægges på næste bestyrelsesmøde.

Punkt 11.

Martin berettede om Odsherred Teaters arbejde med at søge penge. Det har vist sig umuligt at finde en tilskudsgiver der vil acceptere Jettes

tilrettelægning/udvikling af databasens søgesystem, idet den ikke passer til de offentlige søgesystemer. Jette er i gang -og har selv ofret penge på udarbejdelsen af sit datasystem. Bestyrelsen tog beretningen til efterretning.

Punkt 12.

Blev udskudt til næste bestyrelsesmøde, idet Connie var fraværende.

Punkt 13.

Lilo fremlagde skriftlig rapport fra udstillingen "Dukker OP i Rundertaarn", som flot og grundigt orienterer om udstillingens forløb. Kort fortalt blev udstillingen en stor succes. Det samlede besøgstal, over de 6 uger, er opgjort til 48.500 personer. 52 teatre/dukkemagere/samlere deltog med 300 dukker og figurer. Herudover var udstillet to modeldukketeatre med papirdukker og et Mester Jakel Teater.

I udstillingens værkstedshjørne afholdt 5 forskellige dukkemagere -med hjælpere- på skift i alt 12 værksteder.

7 forskellige kunstnere afholdt på skift i alt 12 foredrag/små forestillinger/uddrag af forestillinger. Derudover opførtes i alt 14 dukketeaterforestillinger.

Det lykkedes at gennemføre udstillingen på et reduceret budget (113.000 kr), og endda slutte med et overskud på 1673!

Alle i bestyrelsen udtalte ros og stor tilfredshed med udstillingen.

Punkt 14.

Janne Kjærsgaard oplyser, at hun fra Jette Lund har modtaget 3 kasser med ældre blade/magasiner der omhandler dukketeater. Janne har ikke plads til opbevaringen, og hvis ingen vil overtage, går bladene videre til forbrænding -snavest.

Hans foreslog, at kasserne deponeres på Odsherred Teater. Hans og Martin taler sammen om muligheden og kontakter Janne snarest.

William Frohn

OPSLAGSTAVLEN:

Generalforsamling 2009

Sæt allerede nu kryds i kalenderen...

Temaweekenden er nu lagt fast til at blive fredag den 9. oktober og lørdag den 10. oktober 2009 på Odsherred Teaterskole.

Foreløbigt program:

Fredag aften: Præsentation/demo af nye grupper/solister/projekter (forslag modtages !)

Lørdag formiddag: Generalforsamling i UNIMA Danmark

Lørdag eftermiddag: Kurser i dukkefremstilling og animation af objekter afsluttende med fælles evaluering.

Transport: Det viser sig, at der er en del, der kører i bil, så vi vil prøve at arrangere, at de som ikke er i bil kan blive opsamlet.

Man skal være medlem af UNIMA Danmark for at kunne deltage i arrangementet. Prisen for arrangementet ligger ikke fast endnu - men er for mad og ophold på Odsherred Teaterskole (meget billigt!).

Endelig program kommer senere - Håber at se så mange som muligt ;-)
Med venlig hilsen

*Sune Aske Jørgensen,
UNIMA Danmark,
<http://www.unima.dk>
saj@unima.dk*

Animationspædagog?

Klik ind på dette link, og se mere...

http://www2.viauc.dk/paedagog/viborg/animation_slinje/Sider/animationslinjen.aspx

Mvh

*Hanne Kusk
Lektor ved pædagoguddannelsen Midt Vest. VIA.*

Uddannelse?

Do you find Frank Castorf, Forced Entertainment, Robert Wilson, Rimini Protokoll interesting, and would you like to make theatre either as performer/actor/actress or as scenographer, then my school NORWEGIAN THEATRE ACADEMY (Akademi for Scenekunst) might be something for you.

We have application deadline the 1st of March (see this webpage for more info:)

The school structure is workshop based. Differing between directed performances, selfmade productions, dance workshops, multimedia workhops, text workshops, but every monday we have solo singing lessons and text work in groups. Every morning we have physical training such as yoga, pilates, contemporary dance, contact improvisation.

In my one and a half year I have been on the school, we have had workshops with eg.:

Hans van den Broeck (former member of Les Ballets C de la B)
Karmenlara Seidman (teacher at Tisch, New York)
Jonathan Paul Cook (teacher at Odense teaterskole)

and lectures with:

Tim Etchells (Forced Entertainment)
Anna Viebrock (Scenographer, worked alot with Christoph Marthaler)
Kirsten Dehlholm (Hotel Pro Forma)

Our artistic council: Robert Wilson, Tim Etchells, Anna Viebrock

If you have any further questions, don't hesitate and contact me on this mail

Kind regards

Naja Lee Jensen

Sommerkurser

Gå ind under www.kidpraha.cz, der finder du både dukkemager og animationskursus i Prag/Tjekkosllovakiet jeg har hørt er fantastisk spændende og givende. Jeg tror jeg kan anbefale dem!

M.V.H.

Mette Laine Rasmussen

Horsens Børneteaterfestival 2009

Horsens Børneteaterfestival 2009 - NY MODEL
Horsens Børneteaterfestival finder sted 18. - 20. september 2009.

Horsens børneteaterfestival har de seneste år arbejdet med at finde en form, der passede med de midler og muligheder, der er i Horsens. I den periode har mange givet gode råd og vejledning til, hvordan vi kunne organisere festivalen. Vi vil gerne takke for de mange gode inputs og den inspiration, vi har fået, af de mange forskellige grupper og personer, der er interesserede i både dansk børneteater og festivalen.

Vi har brugt nogle af de ideer, vi har fået til at modernisere den 24 år gamle festival, sådan den fremover imødekommer nogle af de ønsker, som både teaterkøbere og teatre har til en moderne festival. Den ny børneteaterfestival bliver en festival, som vil vise kvaliteten i dansk

børneteater til gamle og nye opkøbere fra både Danmark og udlandet.

Ny festivalmodel

Den nye Børneteaterfestival i Horsens bliver en festival med inviterede teatre. Dramaturgiatet, som hjalp med at forme festivalen 2008, kommer også i den kommende sæson til at præge festivalens kunstneriske linje. Dramaturgiatet går i begyndelsen af 2009 i gang med at invitere teatre til at deltage i Børneteaterfestivalen 2009. Dramaturgiatet består af Folmer Kristensen, Bodil Alling og Henrik Gadegaard (tidl. Det lille Turnéteater og Århus Festuge). Henrik er pr. 1. februar blevet ny administrator på Gruppe 38, for at gøre sammensætning bredere vil vi derfor udvide Dramaturgiatet med en fjerde person i denne sæson. Fremover skal Dramaturgiatet sammensættes af festivalen i samråd med Dramaturgiatets øvrige medlemmer. Det er festivalens ønske, altid at have et dramaturgiat bestående af fagfolk med en stor faglig indsigt og viden og et godt indblik i dansk børneteater. Ligesom vi ønsker, at der løbende sker udskiftninger i dramaturgiatet.

Modellen for den nye Børneteaterfestival bliver, at Horsens Børneteaterfestival køber én forestilling af teatret, som samtidig får mulighed for at spille en eller to opkøberforestillinger i weekenden. Alle interesserede opkøbere eller borgere får lejlighed til at bestille billetter til alle festivalens forestillinger, men opkøberne får mulighed for at begynde bestillingen allerede i april, mens Horsens borgerne må vente til august. Opkøberne får derfor god mulighed for at sikre sig billetter til alle forestillinger, og samtidig er der en vis garanti for, at der er masser af børn, der kan være sandhedsvidner på forestillingernes kvalitet.

Tidsplanen for 2009

I begyndelsen af 2009 bliver omkring 30 teatre indbudt til at deltage i festivalen. Målet er et alsidigt og spændende program med en genre- og aldersspredning, som viser den kvalitet, som dansk børneteater besidder. Programmet bliver sammensat og præsenteret op til dette års festival i Ballerup i april. Ugen efter sendes programmet ud til skoler, biblioteker, kommuner, teaterforeninger samt teatre og andre teaterinteresserede i hele landet. I april starter også billetreservationen for opkøbere og teaterkontakter.

Billettelefonen er åben for teaterfaglige kontaktpersoner fra april til sidste uge juni og igen fra begyndelsen af august. Først sidst i august åbner billetbestillingen for det almindelige publikum.

Med venlig hilsen

Steen Larsen-Ledet
Festivalsekretariatet
Telefon direkte: 76 29 23 08

Teater refleksion præsenterer Den Grimme Ælling

Dér ligger det, ægget.

Alle venter spændt, for om lidt sker det. Om lidt vil den lille ælling komme ud af sit æg, og forestillingen kan begynde. Forestillingen om ællingens dans gennem livet i en hønsegård, hvor det anderledes er forkert, og hvor hvert et trin handler om at følge de andre. Det er slet ikke let, når man er en klodset lille tumling.

Men forude venter en forunderlig forvandling.

En dukkeforestilling, inspireret af dans og med klassisk musik i nye fortolkninger - spundet over H.C. Andersens elskede eventyr.

Den grimme Ælling

23. marts - 5. april 2009

Gruppe 38

Mejlgade 55 B, Århus

Billetbestilling: 86 13 53 11

www.gruppe38.dk

ma-to: kl. 9.30 & 11

søn: kl. 13 & 15

Varighed: ca. 45 min.

Alder: 5 – 10 år og voksne

Forestillingen er refusionsberettiget

Medvirkende: Outi Sippola, Sif Jessen Hymøller.

Instruktion: Bjarne Sandborg.

Konsulenter: Espen Dekko, Nanna Andersen.

Musik: Jacob Nielsen, Jacob Venndt.

Scenografi/dukker: Mariann Aagaard.

Lysdesign: Morten Ladefoged.

Musikindspilning/teknisk produktion: Morten

Meilvang Laursen.

Plakat: Tine Hind.

Maskefestival på Ærø 18-21. Juni 2009

Kære Unima Danmark

Vi vil gerne sprede nyheden om vores kommende Gigant workshop på Ærø, som finder sted i et 2 ugers forløb fra 18 - 31 Maj 2009.

Workshoppen har sin egen webside:

www.giganterne.dk

og man kan tilmelde sig nu ved at følge anvisningerne på websiden.

Workshoppen støttes af Udviklingsfonden Værftet, Ærø.

Ideen med Giganterne er at de skal være en del af Ærø Internationale Maskefestival, som afholdes 18 - 21 juni 2009 www.maskefestival.dk

Ærø har de 3 smukkeste indsejlinger som afslutter 3 skønhedsmættede færgesejladser. Giganterne forestiller vi os skal byde tilrejsende behørigt velkommen med dansende / bevægende giganter ved indsejlingerne forhåbentligt både i Søby, Marstal og Ærøskøbing - placeret der hvor de er

mest synlige fra færgerne på længst afstand. Vi håber vi kan skaffe interesserede nok til at dette bliver muligt.

Således vil de giganter der bygges på workshoppen være til brug under festivalen 18 – 21 Juni 2009., og det er vores håb at workshop deltagerne da vil vende tilbage og optræde med giganterne.

Det er vigtigt at deltage i begge uger.

Underviserne er Andrew Kim og Kathy Bradley som er de kunstneriske ledere af Thingumajig Theatre, Vest Yorkshire England. Thingumajig Theatre er et dukke - og masketeater kompagni, som har specialiseret sig i skabelsen af Giganter (Giant Puppets) til parader og festivaler, og som skaber smukke dukketeaterforestillinger

Teatrets webside: www.thingumajig.info

Mange har sikkert hørt om især Andrew. Han er dukke og maskemager, performer og instruktør, født i Korea men opvokset og uddannet i USA Andrew har skabt og spillet dukke- og maskeforestillinger, lavet parader og middelalder-processioner i flere end 15 år med In the Heart of the Beast Theatre, Bread & Puppet Theater, San Francisco Mime Troupe og Horse & Bamboo.

Andrew har studeret traditionel maske dans i Korea og Bali, maskeskæreri i Bali og klovneri på Dell'Arte School of Physical Theatre i USA.

Andrew har arbejde som organisator for en række lokalsamfunds festivitas og står som en af hovedkræfterne i sin hjembys årlige Hebden Bridge Handmade Parade.

Andrew har endvidere instrueret Teatret Thalias Tjeneres forestilling Den store Bastian.

På Workshoppens og Maskefestivalens vegne
Venlig Hilsen

Helge Jørgensen og Susan Albertsen

maskefestival@gmail.com

mobile +4529803662

hope you like it! The next electronic mail of the General Secretary will be sent on January 2009.

Merry Christmas and Happy New Year to all of you!

*Jacques Trudeau
General Secretary of Unima*

Jubilæums logo fra UNIMA

Dear friends

As promised, here is the special Unima logo celebrating the 80th anniversary of our organization! I encourage you to use it all along year 2009. This logo is the result of ideas that I exchange with our President Dadi Pudumjee, Delphine Sohier and the artist Neejaj Sahai, from Picture Street. It's our little gift for Christmas! I

